

XÂY DỰNG NỘI DUNG CHƯƠNG TRÌNH HOẠT ĐỘNG NGOẠI KHÓA LỒNG GHÉP GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH CHO HỌC SINH TIỂU HỌC, TRUNG HỌC CƠ SỞ TẠI TRUNG TÂM GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH - ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN

Trần Hoàng Tinh*, Vũ Thị Thanh Mai, Nguyễn Thị Nghĩa
Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh - Đại học Thái Nguyên

TÓM TẮT

Để góp phần nâng cao hiệu quả công tác giáo dục quốc phòng và an ninh cho học sinh tiểu học, trung học cơ sở tại các nhà trường, rất cần có sự đổi mới về hình thức giáo dục, trong đó tổ chức hoạt động ngoại khóa là hình thức được nhiều nhà trường quan tâm. Vấn đề đặt ra là, việc xây dựng nội dung chương trình hoạt động ngoại khóa sao cho phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý lứa tuổi của học sinh, phù hợp với điều kiện thực tế và đáp ứng được mục tiêu, yêu cầu của công tác giáo dục quốc phòng và an ninh cho học sinh. Từ cơ sở lý luận và thực tiễn, chúng tôi đã xây dựng nội dung chương trình hoạt động ngoại khóa, nhằm lồng ghép giáo dục quốc phòng và an ninh cho học sinh, tại Trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh - Đại học Thái Nguyên, với bốn phần đó là: Học làm chiến sỹ; Kỹ năng sống; Trò chơi dân gian và Trò chơi quân sự. Thông qua kết quả thử nghiệm, bước đầu đã đem lại hiệu quả nhất định, góp phần nâng cao hiệu quả công tác giáo dục quốc phòng và an ninh cho học sinh tiểu học, trung học cơ sở trong giai đoạn hiện nay.

Từ khóa: *Giáo dục; hoạt động ngoại khóa; giáo dục quốc phòng; an ninh; học sinh.*

Ngày nhận bài: 19/9/2019; Ngày hoàn thiện: 30/9/2019; Ngày đăng: 30/9/2019

DEVELOP CONTENT OF EXTRACURRICULAR ACTIVITIES PROGRAM INTEGRATED WITH NATIONAL DEFENSE AND SECURITY EDUCATION FOR ELEMENTARY AND JUNIOR HIGH SCHOOL STUDENTS AT THE CENTER FOR NATIONAL DEFENSE AND SECURITY EDUCATION OF THAI NGUYEN UNIVERSITY

Tran Hoang Tinh*, Vu Thi Thanh Mai, Nguyen Thi Nghia
TNU - Center for National Defense and Security Education

ABSTRACT

In order to contribute to improving the effectiveness of national defense and security education for elementary and junior high school students at schools, there is a need to renovate the form of education, in which: organizing extracurricular activities are a form of school interest. The problem is, the content of the extracurricular activity program is suitable to the physiological characteristics of students' age, suitable to practical conditions and to meet the goals and requirements of defense and security education for students. From the theoretical and practical basis, we have developed the content of extracurricular activities program, in order to integrate defense and security education for students, at the Center for National Defense and Security Education of Thai Nguyen University, with these four parts: Learning to be a soldier; Life skills; Folk games and Military games. Through the experiment results, initial steps have brought about certain effectiveness, contributing to improving the effectiveness of national defense and security education for elementary and junior high school students in the current period.

Keywords: *Education; extracurricular activities; defense education; security; the student.*

Received: 19/9/2019; Revised: 30/9/2019; Published: 30/9/2019

* Corresponding author. Email: tinhth@tnu.edu.vn

1. Mở đầu

Tổ chức chương trình hoạt động ngoại khóa (HĐNK) cho HS, đã được nhiều nhà khoa học đi sâu nghiên cứu ở các bình diện khác nhau, nhưng đều thống nhất ở vị trí, vai trò và tầm quan trọng trong hoạt động giáo dục ở các nhà trường. Quá trình phát triển của khoa học giáo dục, hoạt động dạy - học thông qua HĐNK được các nhà khoa học nghiên cứu một cách có hệ thống. Raboie (1494-1553) là một trong những đại biểu xuất sắc của chủ nghĩa nhân đạo Pháp và tư tưởng giáo dục thời kỳ văn hóa Phục hưng. Ông đòi hỏi việc giáo dục phải bao hàm các nội dung: “Trí dục, đạo đức, thể chất và thẩm mỹ và đã có sáng kiến tổ chức các hình thức giáo dục như ngoài việc học ở lớp và ở nhà, còn có các buổi tham quan các xưởng thợ, các cửa hàng, tiếp xúc với các nhà văn, các nghệ sĩ, đặc biệt là mỗi tháng một lần thầy và trò về sống ở nông thôn một ngày” [1, tr. 39].

Ở Việt Nam, sau ngày giành độc lập trong “Thư gửi học sinh” nhân ngày khai trường tháng 9/1945 của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Người viết: “... Nhưng các em cũng nên, ngoài giờ học ở trường, tham gia vào các Hội cứu quốc để tập luyện thêm cho quen với đời sống chiến sĩ và để giúp đỡ một vài việc nhẹ nhàng trong cuộc phòng thủ đất nước”. Trong “Thư gửi Hội nghị các cán bộ phụ trách nhi đồng toàn quốc” Hồ Chủ tịch nhắc tới một khía cạnh khác của nội hàm khái niệm khi Người viết: “Trong lúc học, cũng cần làm cho chúng vui, trong lúc vui cũng cần làm cho chúng học. Ở trong nhà, trong trường, trong xã hội chúng đều vui học” [2, tr. 101].

Hai tác giả Đặng Vũ Hoạt và Hà Thế Ngữ trong cuốn “Giáo dục học” cũng nhấn mạnh vai trò và tác dụng của hình thức HĐNK, coi đây là một trong các hình thức dạy học có khả năng tạo hứng thú cho học sinh (HS), giúp các em mở rộng, nâng cao, khắc sâu kiến thức được tốt hơn [3].

Điều 10, Luật giáo dục quốc phòng và an ninh (GDQPAN) năm 2013, đã xác định: “GDQPAN trong trường tiểu học (TH), trung học cơ sở (THCS) được thực hiện lồng ghép thông qua nội dung các môn học trong chương

trình, kết hợp với HĐNK phù hợp với lứa tuổi. Bảo đảm cho HS hình thành những cơ sở hiểu biết ban đầu về truyền thống dựng nước và giữ nước của dân tộc, lực lượng vũ trang nhân dân; ý thức kỷ luật, tinh thần đoàn kết, yêu Tổ quốc, yêu đồng bào” [4].

Chương trình giáo dục phổ thông chương trình tổng thể đã xác định: “GDQPAN bồi dưỡng cho HS những kiến thức, kỹ năng cơ bản về quốc phòng và an ninh để phát huy tinh thần yêu nước, truyền thống dựng nước và giữ nước, nâng cao ý thức, trách nhiệm, tự giác thực hiện nhiệm vụ quốc phòng và an ninh, bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa” [5].

Trung tâm GDQPAN Đại học Thái Nguyên đã nhiều năm tổ chức chương trình “Học kỳ quân đội” cho HS từ 10 đến 17 tuổi, trong thời gian từ 7 đến 10 ngày, vào dịp hè hàng năm, với nội dung và công tác tổ chức được HS, các bậc phụ huynh đánh giá rất cao. Tuy nhiên, cho đến nay chưa có nội dung chương trình HĐNK lồng ghép GDQPAN cho HS TH, THCS tại Trung tâm, do đó cần có nghiên cứu để xây dựng nội dung cho chương trình hoạt động này.

2. Phương pháp nghiên cứu

Để xây dựng nội dung chương trình HĐNK lồng ghép GDQPAN cho HS TH, THCS chúng tôi đã vận dụng các phương pháp tiếp cận bao gồm: Hệ thống – cấu trúc; Hoạt động – thực tiễn và Quản lý chất lượng tổng thể, cùng với các nhóm phương pháp nghiên cứu như: Nhóm phương pháp nghiên cứu lý luận; Nhóm phương pháp nghiên cứu thực tiễn (Phương pháp điều tra bằng bảng hỏi, phương pháp phỏng vấn, phương pháp quan sát, phương pháp thử nghiệm và phương pháp hỗ trợ).

Để khẳng định mức độ phù hợp và hiệu quả của nội dung chương trình HĐNK lồng ghép GDQPAN tại Trung tâm GDQPAN cho HS TH, THCS trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên được đề xuất. Chúng tôi đã tổ chức thử nghiệm và khảo sát bằng phiếu hỏi ở 03 Nhà trường, với đối tượng và số lượng ở Bảng 1. Nội dung cần làm rõ, chúng tôi tiến hành phỏng vấn trực tiếp HS, giáo viên của nhà trường và giảng viên của Trung tâm, thời gian tiến hành khảo sát năm học 2018-2019.

Bảng 1. Đối tượng và số lượng khảo sát đánh giá kết quả thử nghiệm

STT	Trường	Ban Giám hiệu và Giáo viên	Học sinh
1	Trường THCS Bách Quang - TP. Sông Công - tỉnh Thái Nguyên.	13	132
2	Trường Tiểu học Phú Lý - huyện Phú Lương - tỉnh Thái Nguyên.	14	224
3	Trường Tiểu học Ôn Lương - huyện Phú Lương - tỉnh Thái Nguyên.	10	160
Cộng		34	516

- Thử nghiệm được tiến hành 2 lần:

+ **Lần 1:** Ngày 05/12/2018, trên đối tượng Trường THCS Bách Quang - TP Sông Công, quân số 132 HS (*Khối 6 = 42, Khối 7 = 27, Khối 8 = 44, và Khối 9 = 19*).

+ **Lần 2:** Ngày 29/12/2018, trên đối tượng Trường TH Ôn Lương và Phú Lý - huyện Phú Lương, quân số 384 HS (*Khối 1 = 66, Khối 2 = 85, Khối 3 = 73, Khối 4 = 88 và Khối 5 = 72*).

Khi có kết quả, chúng tôi tiến hành phân tích xử lý số liệu trên bảng thống kê, sự phù hợp và mức độ hiệu quả của nội dung chương trình HĐNK lồng ghép GDQPAN cho HS TH, THCS được đánh giá trên cơ sở tính điểm trung bình chung của các nội dung đã khảo sát ở thời điểm kết thúc chương trình; xếp hạng theo mức độ, từ đó nhận xét đánh giá và rút ra kết luận.

3. Kết quả và bàn luận

3.1. Nội dung chương trình HĐNK lồng ghép GDQPAN cho HS TH, THCS

Xây dựng nội dung chương trình HĐNK lồng ghép GDQPAN cho HS, có sự kế thừa các quan điểm của các học giả và xuất phát từ mục tiêu GDQPAN cho HS TH, THCS mà Luật GDQPAN đã xác định. Đồng thời phải căn cứ vào nhu cầu của các nhà trường, điều kiện sẵn có của Trung tâm, để xây dựng nội dung chương trình HĐNK cho HS TH, THCS bảo đảm giữa các cấp học, các khối học có sự liên mạch, kết nối liên thông không trùng lặp. Do đó, việc xây dựng nội dung chương trình HĐNK cho HS phải căn cứ vào những nội dung của khối học trước, để lựa chọn những nội dung học tiếp theo sao cho phù hợp. Kế thừa và rút kinh nghiệm từ những lần tổ chức trước để lựa chọn và phát huy hơn nữa những

nội dung được HS và các lực lượng giáo dục đánh giá cao, đồng thời điều chỉnh, thay đổi những nội dung còn chưa được đánh giá cao trong quá trình tổ chức, đảm bảo cho nội dung HĐNK luôn có tính kế thừa, đổi mới, hấp dẫn đối với HS.

* **Mục tiêu chung:** Tổ chức HĐNK tại Trung tâm GDQPAN Đại học Thái Nguyên, sẽ trở thành hoạt động thường xuyên của các trường TH, THCS cho HS, nhằm lồng ghép trang bị cho HS TH, THCS một số kiến thức ban đầu về quốc phòng – an ninh. Ở đây các em HS sẽ được rèn luyện khả năng giao tiếp, bổ sung thêm kỹ năng sống, rèn tính kỷ luật, sự tự tin, lòng dũng cảm, tinh thần tập thể. Không những thế, các em còn được tham gia vào các hoạt động nhằm khám phá điều mới lạ, cuộc sống xung quan, tìm hiểu về văn hóa, lịch sử các địa danh, và đặc biệt các em sẽ được tham gia các trò chơi dân gian và trò chơi quân sự.

* **Mục tiêu cụ thể:** Chương trình HĐNK lồng ghép chương trình GDQPAN cho HS TH, THCS hướng tới:

- **Về phẩm chất:** HĐNK lồng ghép chương trình GDQPAN cho HS TH, THCS giúp HS hình thành và phát triển những phẩm chất tốt đẹp đó là: ý thức kỷ luật, tinh thần đoàn kết, tình yêu quê hương, yêu hòa bình và yêu Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa; lòng dũng cảm, sự phối hợp, hiệp đồng và ý chí quyết tâm vượt qua mọi khó khăn, thử thách; tác phong nhanh nhẹn, khẩn trương, sự ngăn nắp, gọn gàng;

- **Về kiến thức:** Đối với lứa tuổi HS TH, THCS, chương trình HĐNK lồng ghép GDQPAN, sẽ giúp các em hình thành những cơ sở hiểu biết ban đầu về truyền thống dựng nước và giữ nước của dân tộc, truyền thống lịch sử của quân đội và công an.

- *Về kỹ năng*: Trang bị một số kỹ năng sống phù hợp với sự phát triển của xã hội gồm: Kỹ năng điều chỉnh bản thân và đáp ứng với sự thay đổi; Kỹ năng lập kế hoạch; Kỹ năng thực hiện kế hoạch và điều chỉnh hoạt động; Kỹ năng đánh giá hoạt động và một số kỹ năng khác như: Về phòng chống cháy nổ, an toàn cá nhân, kỹ năng sắp đặt nội vụ, kỹ năng phối hợp, hiệp đồng và kỹ năng làm việc nhóm, kỹ năng băng bó ban đầu các vết thương.

- *Về thể lực*: Rèn luyện kỹ năng vận động, rèn luyện tính dẻo dai, khéo léo và phát triển tố chất thể lực cho HS bằng những hoạt động đa dạng như rèn kỹ năng vận động cơ bản, đội hình đội ngũ, các trò chơi quân sự và phương pháp phòng tránh chấn thương trong hoạt động.

* *Nội dung chương trình*: Để khắc phục sự rời rạc, chắp ghép trong GDQPAN cho HS do việc lồng ghép vào trong từng bài học cụ thể như mô hình hiện nay, chúng tôi đề xuất nội dung chương trình HĐNK lồng ghép GDQPAN cho HS được chia thành 4 phần ở Bảng 2.

Bảng 2. Phân phối chương trình HĐNK lồng ghép GDQPAN cho HS TH, THCS

Tên học phần	Số tiết		
	Lý thuyết	Thực hành	Cộng
Học làm chiến sỹ	1	1	2
Kỹ năng sống	1	1	2
Trò chơi dân gian	0,5	1,5	2
Trò chơi quân sự	0,5	1,5	2
Tổng	3	5	8

* *Mô tả tóm tắt các nội dung*:

- *Học làm chiến sỹ*: Giúp HS có những hiểu biết ban đầu về QP-AN, với các nội dung sau: Giới thiệu về tổ chức, biên chế, các quân binh chủng trong Quân đội nhân dân; Giới thiệu về tổ chức, biên chế Công an nhân dân Việt Nam; Điều lệnh đội ngũ; Cấp bậc quân hàm trong Quân đội nhân dân và công an Nhân dân; Tìm hiểu về bản đồ địa hình quân sự và cách sử dụng ngoài thực địa; Một số hiểu biết về vũ khí công nghệ cao; Giới thiệu những tấm gương anh dũng trong chiến tranh bảo vệ Tổ quốc; Sắp đặt nội vụ, vệ sinh...

- *Kỹ năng sống*: HS được trang bị các kỹ năng thông qua các hoạt động như: sắp đặt nội vụ, vệ sinh; nấu cơm niêu đất, gói bánh chưng, làm bánh trôi nước, tự phục vụ các nhu cầu thiết yếu của bản thân; băng bó, sơ cứu ban đầu các vết thương và các hoạt động xử lý trong các tình huống khẩn cấp.

- *Các trò chơi dân gian*: Trò chơi dân gian không đơn thuần chỉ là một trò chơi của trẻ con mà nó còn chứa đựng cả một nền văn hóa dân tộc Việt Nam độc đáo và giàu bản sắc. Trò chơi dân gian không chỉ giúp trẻ phát triển khả năng tư duy, sáng tạo, sự khéo léo mà còn giúp các em hiểu về tình bạn, tình yêu gia đình, quê hương, đất nước. Ở nội dung này tùy thuộc từng lứa tuổi các em sẽ được trải nghiệm với các trò chơi dân gian như: Mèo đuổi chuột; Bịt mắt bắt dê; Nhảy bao bố; Bịt mắt đánh trống; Kéo co; Bắt cua, lươn, ếch trong chum; Chạy đôi; Đì cầu khi gánh nước; Thi nấu cơm niêu đất; Ô ăn quan; Gia đình; Pháo đất; Bóng bàn ném chấu,...

- *Các trò chơi quân sự*: Các trò chơi quân sự sẽ giúp HS được rèn luyện những phẩm chất cần thiết như lòng dũng cảm, tinh thần đoàn kết, sự mưu trí, khéo léo và góp phần làm phong phú thêm đời sống tinh thần, ý thức bảo vệ Tổ quốc, với các trò chơi như: Bánh xe Trường Sơn; Băng qua lửa đạn; Chiến sỹ nguy trang; Vượt qua thử thách; Tiến công thâm lăng; Phục kích; Tiến công; Chiến sỹ quân y tải thương; Chiến sỹ đặc công; Hiệp đồng tác chiến; Dấu chân chiến sỹ....

3.2. Phân tích, đánh giá kết quả sau thử nghiệm

3.2.1. Lần thử nghiệm 1:

Chúng tôi tiến hành đánh giá mức độ phù hợp và hiệu quả của nội dung chương trình HĐNK lồng ghép GDQPAN cho HS Trường THCS Bách Quang, Thành phố Sông Công, tỉnh Thái Nguyên tại Trung tâm GDQPAN Đại học Thái Nguyên.

* *Đánh giá của HS*:

Bảng 3. Tổng hợp kết quả đánh giá của HS về nội dung chương trình HĐNK

Nội dung	Mức độ (%)								Điểm TB	
	Rất thích		Thích		Không thích		Phản đối			
	Lần 1	Lần 2	Lần 1	Lần 2	Lần 1	Lần 2	Lần 1	Lần 2	Lần 1	Lần 2
Học làm chiến sỹ	91,67	94,53	6,82	5,47	1,52	0,00	0,00	0,00	3,90	3,95
Kỹ năng sống	85,60	90,89	9,85	6,77	4,55	2,34	0,00	0,00	3,81	3,89
Trò chơi dân gian	87,88	90,63	8,33	8,33	3,79	1,04	0,00	0,00	3,84	3,90
Trò chơi quân sự	93,94	96,09	5,30	3,91	0,76	0,00	0,00	0,00	3,93	3,96
Điểm trung bình chung									3,870	3,925

- Về nội dung chương trình. Kết quả ở Bảng 3 cho thấy, trong 4 phần của nội dung chương trình HĐNK, thì phần “*Học làm người chiến sỹ*” và “*Trò chơi quân sự*” được HS đánh giá ở mức “*Rất thích*” là trên 90%, mặc dù vẫn còn 1 đến 2 HS không thích, nhưng hai nội dung này vẫn có điểm trung bình là trên 3,90 điểm. Hai phần còn lại trong chương trình “*Kỹ năng sống*” và “*Trò chơi dân gian*” cũng được HS đánh giá ở mức “*Rất thích*” là trên 85%, tuy nhiên tỷ lệ HS “*Không thích*” là 3,79 đến 4,55%, nhưng điểm trung bình vẫn ở mức độ “*Tốt*” trên thang đo (3,81 điểm). Do đó, điểm đánh giá trung bình chung về nội dung chương trình HĐNK cho HS THCS được chính các em HS đánh giá ở mức độ tốt trên thang đo (3,870 điểm).

- Về mong muốn tiếp tục tham gia chương trình HĐNK tại Trung tâm những năm tiếp theo. Kết quả tại Bảng 5 cho thấy, mặc dù đây là lần đầu Trung tâm tổ chức mô hình hoạt động này, trong quá trình tổ chức, điều hành còn nảy sinh một số vấn đề bất cập, công tác đảm bảo và phối hợp hiệp đồng còn có mặt, có nội dung cần điều chỉnh, nhưng đại đa số HS khi được hỏi ý kiến đều “*Hoàn toàn đồng ý*” muốn tiếp tục tham gia chương trình HĐNK tại Trung tâm những năm tiếp theo (91,67%), chỉ có 2/132 HS trả lời là “*Miễn*

cường tham gia”, không có HS nào trả lời là “*Không đồng ý*” và có điểm trung bình đạt 3,902 điểm. Như vậy, theo ý kiến của HS (đối tượng của chương trình) thì nội dung chương trình HĐNK cho HS tại Trung tâm là phù hợp, bước đầu đạt được mục đích yêu cầu, phát huy được những lợi thế, thế mạnh của Trung tâm.

** Đánh giá của các lực lượng giáo dục:*

Về mức độ phù hợp của các phần trong nội dung chương trình HĐNK, kết quả khảo sát (Bảng 4) thể hiện sự đồng thuận tuyệt đối của các lực lượng giáo dục (LLGD) đối với phần “*Học làm chiến sỹ*” và “*Trò chơi quân sự*” khi có 100% số người được hỏi đánh giá ở mức “*Rất phù hợp*”, hai phần còn lại có tỷ lệ đánh giá ở mức “*Phù hợp*” nhưng điểm trung bình vẫn khá cao (3,77 điểm và 3,85 điểm). Có được sự đồng thuận cao là do, đây là nội dung mới, mang tính chất đặc thù riêng và chỉ có thể được tổ chức trong môi trường quân sự, nên nhận được sự ủng hộ rất lớn của cả HS và các LLGD. Hai nội dung “*Kỹ năng sống*” và “*Trò chơi dân gian*” có điểm đánh giá thấp hơn là do, các LLGD đã tổ chức ở nhà trường, HS đã được tham gia. Tuy nhiên, các phần và nội dung chi tiết của chương trình HĐNK cho HS tại Trung tâm, bước đầu nhận được sự đồng thuận cao của các LLGD, cụ thể có điểm trung bình đánh giá là 3,905 điểm.

Bảng 4. Tổng hợp kết quả đánh giá của LLGD về nội dung chương trình HĐNK

Nội dung	Mức độ (%)								Điểm TB	
	Rất phù hợp		Phù hợp		Ít phù hợp		Không phù hợp			
	Lần 1	Lần 2	Lần 1	Lần 2	Lần 1	Lần 2	Lần 1	Lần 2	Lần 1	Lần 2
Học làm chiến sỹ	100,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,00	4,00
Kỹ năng sống	84,62	83,33	15,38	16,67	0,00	0,00	0,00	0,00	3,85	3,83
Trò chơi dân gian	76,92	87,50	23,08	12,50	0,00	0,00	0,00	0,00	3,77	3,88
Trò chơi quân sự	100,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,00	4,00
Điểm trung bình chung									3,905	3,928

- Về hiệu quả đạt được của chương trình HĐNK tại Trung tâm (Bảng 6), được các LLGD đánh giá ở mức độ tốt, khi điểm trung bình là 3,864 điểm. Đây là sự đánh giá hết sức khách quan của đội ngũ cán bộ, giáo viên của nhà trường, là sự ghi nhận xứng đáng đối với những cố gắng của các LLGD của Trung tâm trong suốt quá trình tổ chức HĐNK cho HS. Điều này bước đầu chứng minh cho việc tổ chức HĐNK cho HS tại Trung tâm là phù hợp và hiệu quả, đặc biệt sẽ đáp ứng được mục tiêu GDQPAN cho HS bậc TH, THCS đã được xác định trong Luật GDQPAN.

Bảng 5. Mức độ đồng ý của HS tiếp tục tham gia chương trình HĐNK tại Trung tâm

Mức độ	Kết quả (%)	
	Lần 1	Lần 2
Hoàn toàn đồng ý	91,67	92,45
Đồng ý	6,82	5,99
Miễn cưỡng đồng ý	1,52	1,56
Không đồng ý	0	0,00
Điểm TB	3,902	3,909

Bảng 6. Đánh giá của LLGD về hiệu quả của nội dung chương trình HĐNK tại Trung tâm

Mức độ	Kết quả (%)	
	Lần 1	Lần 2
Rất tốt	84,62	85,50
Tốt	15,38	12,50
Trung bình	0,00	0,00
Không tốt	0,00	0,00
Điểm TB	3,864	3,875

3.2.2. Lần thử nghiệm 2:

Chúng tôi tiến hành đánh giá mức độ phù hợp và hiệu quả của nội dung chương trình HĐNK lồng ghép GDQPAN cho HS Trường TH Phú lý và Trường TH Ôn Lương, huyện Phú Lương, tỉnh Thái Nguyên tại Trung tâm.

* Đánh giá của HS:

Từ kết quả tại Bảng 4 và 5 cho thấy đại đa số HS cho rằng nội dung chương trình rất phù hợp với các em và có sức lôi cuốn, hấp dẫn, nên được các em đánh giá ở mức “Rất thích” chiếm trên 90%, chỉ có 9/384 em đánh giá ở mức “Không thích” với các nội dung thuộc

phần kỹ năng sống, thành công của việc thiết kế chương trình dựa trên các hoạt động trực tiếp của HS, do đó không có HS nào “Phản đối”. Nên ở nội dung này có điểm trung bình là 3,925 điểm đạt mức độ Tốt trong thang đo. Để làm rõ vấn đề này chúng tôi đã phỏng vấn 1 số HS và giảng viên của Trung tâm trực tiếp theo lớp thi được biết: Nội dung chương trình khá phong phú, có tính chất kế thừa, phát triển từ thấp tới cao, chương trình HĐNK tại Trung tâm được xây dựng theo hướng “lấy người học làm trung tâm”, tất cả các nội dung giáo dục, rèn luyện đều được thiết kế bằng các hoạt động trải nghiệm thực tế, cụ thể của chính HS, thay cho việc HS chỉ được quan sát, rồi cảm nhận như các lần đi HĐNK trước đây,...

Về mong muốn tiếp tục tham gia chương trình HĐNK tại Trung tâm những năm tiếp theo, được đại đa số HS “Hoàn toàn đồng ý” và “Đồng ý” tham gia khi chiếm đến 98,44%, chỉ có một số ít 6/384 ‘Miễn cưỡng đồng ý’ tham gia và không có HS nào phản đối. Như vậy, cho thấy sự đồng thuận của HS đối với chương trình này là rất cao, cụ thể điểm trung bình có được ở nội dung này là 3,909 điểm, đạt mức độ tốt trên thang đo.

* Đánh giá của các LLGD:

Từ kết quả khảo sát tại Bảng 4, cho thấy cả 4 phần của nội dung trong chương trình HĐNK cho HS TH tại Trung tâm, đều được các LLGD của nhà trường đánh giá rất cao, có nội dung đạt điểm tuyệt đối và có điểm trung bình chung ở mức độ Tốt trong thang đo (3,928 điểm). Như vậy, bước đầu có thể khẳng định được sự phù hợp của các nội dung chương trình đã được thiết kế xây dựng cho đối tượng HS TH của các nhà trường. Tuy nhiên, các LLGD của nhà trường cũng đã chỉ ra những điểm chưa hợp lý trong chương trình, phương pháp truyền đạt nội dung mà nhóm thử nghiệm đã áp dụng... những vấn đề này cần được nghiêm túc nghiên cứu, khắc phục kịp thời để chương trình ngày một tốt hơn, đáp ứng nhu cầu của HS, nhà trường, gia đình và xã hội.

Từ kết quả có được ở Bảng 6, nhận thấy đánh giá chung kết quả đạt được của chương trình HĐNK cho HS TH tại Trung tâm GDQPAN Đại học Thái Nguyên là khá cao, khi điểm trung bình được các LLGD nhà trường đánh giá là 3,85 điểm, đạt mức độ Tốt trong thang đo. Mặc dù vẫn có những hạn chế và thiếu sót trong quá trình tổ chức, nhưng nhìn chung cho thấy sự phù hợp và hiệu quả khi tổ chức HĐNK lồng ghép GDQPAN cho HS tại Trung tâm. Đây sẽ là căn cứ rất quan trọng để nhóm nghiên cứu đề xuất với Ban Giám đốc Trung tâm thực hiện tổ chức HĐNK cho HS tại Trung tâm trong thời gian tới.

Như vậy, sau hai lần tổ chức thử nghiệm nội dung chương trình HĐNK cho HS TH, THCS tại Trung tâm, kết quả cho thấy mức độ đồng thuận và hiệu quả đạt được là như mong đợi. Tỷ lệ cán bộ, giáo viên và HS hài lòng và có đánh giá tốt về chương trình khá cao, có nội dung đạt mức độ tuyệt đối. Đánh giá của các LLGD là khách quan về hiệu quả của nội dung chương trình HĐNK lồng ghép GDQPAN cho HS THCS tại Trung tâm GDQPAN Đại học Thái Nguyên.

4. Kết luận

Tổ chức chương trình HĐNK lồng ghép GDQPAN tại Trung tâm GDQPAN Đại học Thái Nguyên sẽ giúp cho HS có cơ hội được học tập, trải nghiệm những kiến thức quốc phòng – an ninh một cách hiệu quả. Quá trình nghiên cứu chúng tôi đã xây dựng nội dung chương trình HĐNK lồng ghép GDQPAN cho HS TH, THCS tại Trung tâm gồm các phần: Học làm chiến sỹ; Kỹ năng sống; Trò chơi dân gian và Trò chơi quân sự. Kết quả sau hai lần thử nghiệm bước đầu cho thấy, nội dung chương trình là phù hợp, đạt được mục tiêu, yêu cầu của công tác GDQPAN cho HS TH, THCS và góp phần tích cực vào sự nghiệp đổi mới giáo dục hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Võ Quang Phúc, *Nói chuyện giáo dục thế giới đời xưa*, Sở GD - ĐT TP HCM, Câu lạc bộ Quản lý Giáo dục, 1992.
- [2]. Hồ Chí Minh, *Về vấn đề giáo dục*, Nxb Giáo dục, Hà Nội, 1990.
- [3]. Đặng Vũ Hoạt, Hà Thế Ngữ, *Giáo dục học*, tập 1, 2, Nxb Giáo dục, 1998.
- [4]. Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh - Năm 2013.
- [5]. Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26 tháng 12 năm 2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo.



Một số hình ảnh của chương trình hoạt động ngoại khóa lồng ghép giáo dục quốc phòng cho học sinh tiểu học, trung học sơ sở tại Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh - Đại học Thái Nguyên.

